

Supplement №2 (147) 2024

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891](477.411)(050)

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ МОЛОДІЖНИЙ ЖУРНАЛ

Видання індексується
в Google Scholar,
Index Copernicus, WorldCat OCLC

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University

THEORETICAL AND PRACTICAL
EDITION

UKRAINIAN SCIENTIFIC MEDICAL YOUTH JOURNAL

Journal's indexing:
Google Scholar, Index Copernicus,
WorldCat OCLC

Засновник – Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця МОЗ України
Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.
(наказ МОН України 09.03.2016 №241)

Реєстраційне свідоцтво KB № 17028-5798ПР.

Рекомендовано Вченою Радою НМУ
імені О. О. Богомольця
(протокол №2 від 25.06.2024р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.

Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори,

а за зміст рекламних матеріалів – рекламодавці.
Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації
в даному виданні.

Founder – Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

**The Journal is included in the list of professional
publications in Medical
and pharmaceutical Sciences**

(order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)

Registration Certificate KB № 17028-5798ПР.

Recommended by the Academic Council
of the Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol №2 of 25.06.2024)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation
of the facts in the articles is held by authors,
and of the content of advertising material –
by advertisers.

Reprint is possible with consent
of the editorial board and reference.

Research materials accepted
for publishing must meet
the publication requirements of this edition.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії:	Юрій Кучин
Головний редактор:	Сергій Земсков
Заступник головного редактора:	Павло Чернишов
Відповідальний секретар:	Анастасія Гринзовська
Редактор по науковій етиці:	Любов Петелицька
Редактор статистичних даних:	Віталій Гурьянов
Редактор контенту для соціальних мереж:	Анатолій Гринзовський
Літературний редактор:	Людмила Наумова
Секційні редактори:	
Стоматологія –	Ірина Логвиненко
Медицина –	Володимир Мельник
Фармація, промислова фармація –	Ірина Ніженковська
Педіатрія –	Олександр Волосовець
Громадське здоров'я –	Анна Благая

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Члени редакційної колегії:

Андрій Копчак, Владислав Маланчук, Денис Варивончик, Євгенія Бурлака, Жанна Полова, Ірина Журавель, Леся Беш, Микола Хайтович, Назарій Кобиляк, Олег Міщенко, Олег Яременко, Сергій Гичка, Сергій Омельчук, Юрій Захараш, Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Francesca Sampogna (Rome, Italy), Francoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany).

EXECUTIVE BOARD

Chairman Of The Editorial Board:	Iurii Kuchyn
Editor in Chief:	Sergii Zemskov
Deputy Editor-in-Chief:	Pavel Chernyshov
Executive Secretary:	Anastasiia Hrynzovska
Editor on scientific ethics:	Liubov Petelytska
Statistical Editor:	Vitaliy Gurianov
Social Media Editor:	Anatolii Hrynzovskyi
Language Editor:	Naumova Liudmyla
Associate Editors	
Stomatology –	Iryna Logvynenko
Medicine –	Volodymyr Melnyk
Pharmacy, Industrial Pharmacy –	Iryna Nizhenkovska
Pediatrics –	Oleksandr Volosovets
Public Health –	Anna Blagaia

EDITORIAL BOARD

Members of the Editorial Board:

Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Andrey Kopchak, Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Denis Varyvonchuk, Francesca Sampogna (Rome, Italy), Francoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Ievgeniia Burlaka, Iryna Zhuravel, Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lesya Besh, Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Nazariy Kobyliak, Oleg Mishchenko, Oleg Yaremenko, Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj, Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Sergiy Omelchuk, Serhii Gychka, Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany) Vladyslav Malanchuk, Yuriy Zakharash, Zhanna Polova.

ЗМІСТ/CONTENTS

Сторінки/Pages

Ukrainian scientific and practical conference with master classes «New foreign clinical guidelines in the practice of internal medicine»

Dedicated to the 95th anniversary of Department of Propaedeutics of Internal Medicine No.1 Bogomolets National Medical University

Kyiv, May 14-15, 2024

Всеукраїнська науково-практична конференція з майстер-класами «Новітні закордонні клінічні рекомендації в практиці лікаря внутрішньої медицини»

Присвячена 95-річчю кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1 Національного медичного університету імені О.О.Богомольця

Київ, 14-15 травня 2024 року

Вступне слово 6

Theses / Тези 7

«TISSUE REACTIONS IN THE NORM, EXPERIMENT, CLINIC»

All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation

Kyiv, June 13-14, 2024

«ТКАНИННІ РЕАКЦІЇ В НОРМІ, ЕКСПЕРИМЕНТІ ТА КЛІНІЦІ»

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

Київ, 13-14 червня 2024

Theses / Тези 26

THE ARTICLES ARE DEVOTED TO THE CONFERENCE / СТАТТІ ПРИСВЯЧЕНІ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Characteristics of streptozotocin-induced and okadaic acid-induced models of Alzheimer's disease

Nevmerzhytska Nataliia, Yaremenko Liliia

Характеристика стрептозотозин-індукованої

та окадаїн-індукованої експериментальних деменцій альцгеймеровського типу

Невмержицька Наталія, Яременко Лілія

..... 98

Cell as a reference point in medicine (185 years of cell theory)

Grabovyi Olexandr

Клітина як точка відліку в медицині (185 років клітинній теорії)

Грабовий Олександр

..... 105

Correlation analysis of functional relationships between morphological indicators of small intestine mersis during the supply process

Paidarkina Anastasia, Kushch Oksana

Кореляційний аналіз функціональних зв'язків між морфологічними показниками брижі

тонкої кишки при спайковому процесі

Пайдаркіна Анастасія, Кушч Оксана

..... 112

Main Sources of Origin of Anatomical Terms Svitlitsky Andriy, Chernyavsky Artur, Matvieishyna Tetiana, Shcherbakov Maksym Основні джерела походження анатомічних термінів Світлицький Андрій, Чернявський Артур, Матвейшина Тетяна, Щербаков Максим	122
Peculiarities of regeneration of an experimental femur fracture in rats with intramedullary fixation with carbon-carbon composite material implants Bohdanov Pavlo Особливості регенерації експериментального перелому стегнової кістки щурів з інтрамедулярною фіксацією імплантатами з вуглець-вуглецевого композитного матеріалу Богданов Павло	129
Research activity of the kyiv anatomical school: from origins to the present day Yanchyshyn Andrii, Dzevulska Iryna, Malikov Olexandr Науково-дослідницька діяльність київської анатомічної школи: від витоків до сьогодення Янчишин Андрій, Дзевульська Ірина, Маліков Олександр	133
АЛФАВІТНИЙ ЗМІСТ	138

зовому сплетенні, часто гіперплазія ЕНС та ектопічні ганглії, особливо в muscularis mucosae або lamina propria – нейронна дисплазія кишечника (НДК). Це призводить до повної відсутності перистальтичної активності на ураженій ділянці або до часткової функціональної непрохідності товстої кишки (псевдообструкція), до значної дилатації (мегаколон) при хворобі Гіршпрунга (ХГ) та подовження (доліхоколон) товстої кишки в проксимальних її відділах. Окрім цих важливих взаємодій головну роль в процесі ембріогенезу ЕНС, виконують численні гени такі як EDNRB, RHOX2B, SOX10 та багато інших. 25 найбільш вивчених генів/локусів, відповідають за регуляцію основних етапів розвитку ЕНС, координацію активних груп структурних генів і проявляють свою дію чітко послідовно. Протоонкоген RET кодує трансмембранний рецептор тирозин-протеїнкінази. Він активується лігандами родини нейротрофічного фактора (GDNF), отриманими з лінії гліальних клітин, такими як GDNF, NRTN (нейтурин), ARTN (артемін), PSPN (персефін) і корецепторами, які називаються GDNF-сімейство рецепторів-а. RET відіграє ключову роль як в ізольованій, так і в синдромній ХГ. Після відкриття RET у патогенезі агангліозу було проведено скринінг мутацій на взаємодіючих партнерах та інших ключових учасниках сигнального шляху RET. Пошкоджувальні рідкісні варіанти в усіх чотирьох лігандах RET були виявлені у пацієнтів з ХГ, але RET все ще сприяє переважній більшості рідкісних варіантів, про які повідомляють у генах цього основного шляху ХГ.

Висновок: Отже, мутації RET впливають на здатність клітин нервового гребеня мігрувати, ділитися, вижити або диференціюватися в процесі розвитку ентєральної нервової системи, яка забезпечує регулювання перистальтичних рефлексів, кровотоку, транспорту води та електролітів через епітелій слизової оболонки шлунково-кишкового тракту в нормі. При порушенні механізмів формування та регуляції органогенезу ЕНС на рівні взаємодії трьох груп факторів: генетичні механізми (структурних онкогенів, факторів транскрипції та росту), епігенетичні регуляторні фактори та екзогенні фактори зовнішнього середовища. Це призводить до хвороби Гіршпрунга – рідкісне вроджене ідіопатичне розширення товстої кишки, що характеризується стійким розширенням без ідентифікованої причини з відсутністю гангліонарних клітин на значних ділянках товстої кишки та на всій її протяжності. Як зазначалося вище, існує зв'язок між хворобою Гіршпрунга та нейронною дисплазією кишечника, оскільки агангліоз часто включає область гіперплазії – подібного характеру проксимальніше агангліонарного сегмента.

Ключові слова: агангліоз, кишкова моторика, нейронна дисплазія кишечника, нервовий гребінь, рідкісні патології ембріонального розвитку, хвороба Гіршпрунга.

ПРОФЕСОР К.С. КАБАК – КОРОТКИЙ НАРИС ПРО ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ТА СПОГАДИ

Шобат Л.Б.

Кафедра гістології та ембріології

Завідувач кафедри Грабовий О.М., доктор медичних наук, професор

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Київ, Україна

Актуальність: Вивчення персоналій в історії розвитку гістології та ембріології.

Мета: Висвітлення життєвого шляху професора К.С. Кабака.

В цьому році виповнюється 100 років з дня народження талановитого вченого і педагога, лауреата Державної премії України за створення першого україномовного підручника з гістології та ембріології «Гістологія Людини» в співавторстві з колегами зі Львова А.Д. Луциком та А.І. Івановою – Костянтина Степановича Кабака.

Костянтин Степанович пройшов непростий і яскравий життєвий шлях. Народився в Дніпропетровську в сім'ї залізничника. Дитинство припало на роки Другої Світової війни. Батько пішов на фронт, а мати з трьома дітьми опинилась в окупації.

У 1944 році пішов на фронт і Костянтин Степанович. У складі Третього Українського фронту пройшов шлях через Румунію, Болгарію, Угорщину, Югославію, Австрію. Нагороджений медаллю «За відвагу» та «За перемогу над Німеччиною в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр». Був тричі поранений.

Після війни закінчив Дніпропетровський медичний інститут. В подальшому М.І. Зазибін запросив його на роботу до Києва. Як учень видатного нейрогістолога М.І. Зазибіна Костянтин Степанович вивчав периферичну нервову систему. Досліджував реактивні зміни периферичної нервової системи волосся, інервацію лімфатичних судин і лімфатичних вузлів, а також реактивні зміни і властивості периферичної нервової системи у новонароджених. Окрім активної наукової діяльності вів і активну громадську роботу. А в 1976 році став завідувачем кафедри гістології та ембріології КМІ.

Ось на цій посаді я і застала Костянтина Степановича коли прийшла працювати на кафедру гістології та ембріології КМІ. Мене він одразу призначив помічником завуча кафедри яким на той час був професор Г.А. Константиновський. А також я, крім своєї основної роботи, асистувала Костянтину Степановичу на лекціях. Читав він лекції натхненно і ґрунтовно. Розтлумачував студентам нові наукові поняття. Студенти любили його лекції, адже на рівні з класичним викладенням лекції він полюбляв і гумор. Я іноді конспектувала ці лекції, вже тоді готуючи себе до викладацької діяльності. Демонструвала на лекціях слайди через проєктор і приносила йому чай.

Костянтин Степанович в одночас був дуже і демократичним і вимогливим як до студентів так і до своїх підлеглих. Багато уваги приділяв якості проведення навчального процесу і до наукової діяльності співробітників кафедри. Давав цінні поради щодо виконання наукових робіт. За це його цінили всі, і студенти і викладачі кафедри. На кафедрі працював науково-дослідницький студентський гурток і виконувались співробітниками багаточисельні дисертаційні роботи. Ця традиція зберігається і дотепер. У своїй педагогічній діяльності Костянтин Степанович завжди цінував людину і студентам наказував що «людський організм – це не метелики чи квіточки, це людина», хоча він любив природу, так він старався спрямовувати студентів до відповідального вивчення всіх медичних дисциплін.

На жаль, Костянтин Степанович тяжко захворів, але продовжував вести наукову діяльність і навіть став співавтором першого україномовного підручника «Гістологія людини».

Висновок: Так і залишився він у моїй пам'яті у білосніжних, ретельно випрасуваних халаті та медичній шапочці, ідучим на лекцію або практичне заняття з привітною усмішкою або зосередженим – світлим образом лікаря, педагога та вченого.

Ключові слова: Історія гістології, лікар, вчений, педагог.

ІМУНОГІСТОХІМІЧНЕ ВИЯВЛЕННЯ НЕЙРОФІЛАМЕНТІВ (NEFL) У СІДНИЧНОМУ НЕРВІ, ЩО РЕГЕНЕРУЄ ПІСЛЯ НЕЙРОТОМІЇ ТА ХІРУРГІЧНОГО УШИВАННЯ, ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЛАЗЕРНОГО ОПРОМІНЕННЯ РІЗНОГО СПЕКТРУ

Яцишин З.М., Дем'янчук П.Р.

Кафедра – Фізичної терапії, ерготерапії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

З.М.Яцишин – завідувач кафедри – к.м.н., доц. завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, Прикарпатський національного університету імені Василя Стефаника

П.Р.Дем'янчук – студент 6 курсу медичного факультету, Івано-Франківський національний медичний університет

Івано-Франківськ, Україна

Актуальність: У зв'язку з інтенсивною механізацією виробництва, зростанням травматизму, проблема відновлення функції пошкодженого периферичного нерва є актуальною. Зазначимо, що успіх лікування залежить не тільки від якості оперативного втручання, але й від проведення реабілітаційних заходів у післяопераційному періоді, а перспективною цариною в цій сфері є фототерапія. Проте для впровадження її у повсякденному використанні потрібно не лишень оцінити результат, але й зрозуміти механізм дії та регенераторний потенціал.

Мета: роботи було визначити експресію нейрофіламентів (NEFL) у сідничному нерві, який регенерує після нейротомії та хірургічного ушивання, та порівняння ефекту лазерного опромінення різного спектру.